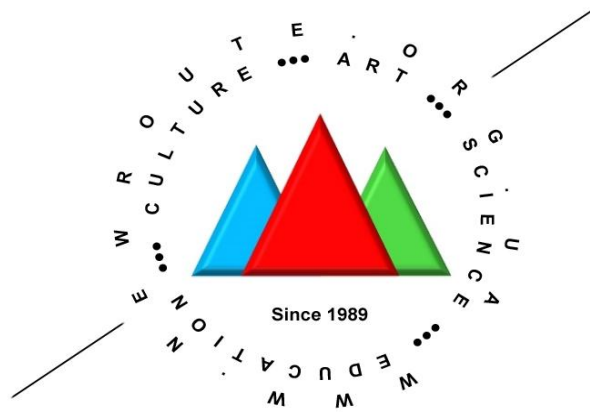

ISSN 2305-9869 (print)
ISSN 2709-1287 (online)
DOI: 10.61718/sgv

TM

СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНИЙ ВІСНИК

Збірник наукових праць

2025 • Випуск 51

- Освіта • Культура і мистецтво • Гуманітарні науки • Богослов'я •
- Соціальні та поведінкові науки • Журналістика • Управління та адміністрування •
 - Право • Національна безпека • Цивільна безпека • Транспорт •
- Воєнні науки • Біологія • Природничі науки • Математика та статистика •
- Інформаційні технології • Механічна інженерія • Електрична інженерія •
 - Автоматизація та приладобудування • Хімічна та біоінженерія •
 - Електроніка та телекомунікації • Виробництво та технології •
 - Охорона здоров'я • Ветеринарна медицина •
- Архітектура та будівництво • Аграрні науки та продовольство •
 - Соціальна робота • Сфера обслуговування •

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ВІСНИК

TM

З Б І Р Н И К Н А У К О В И Х П Р А Ц Ї

- Засновано 2010 року. Збірник є мультидисциплінарним науковим виданням. Міжнародний стандартний номер періодичного видання ISSN 2305-9869 (print), ISSN 2709-1287 (online). Видавець збірника використовується офіційно зареєстрований знак для товарів та послуг (торгова марка) Соціально-гуманітарний вісник TM, що підтверджує та гарантує високу якість наданих послуг (Свідчення № 343138 видане Державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»). Свідчення про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8013 від 22.11.2023. Зареєстровано у глобальному реєстрі видавців Global Register of Publishers. Ідентифікатор видавця 7886. Видання отримує власний DOI: 10.61718/sgv. Видавництво зареєстровано у Crossref із префіксом 10.61718.
- Контент розміщується в базі даних інформаційного ресурсу «Наукова періодика України», в пошуковій системі наукових публікацій «Google Scholar», в репозитарії на сайті засновника. Індується за показниками InfoBase Index (InfoBase), h-індекс (Google Scholar), i10-індекс (Google Scholar). Включено до каталогу наукових ресурсів відкритого доступу ROAD, до академічної бази даних ResearchBid, до бази наукових публікацій Google Scholar, до каталогу наукової періодики України з питань освіти, педагогічної, психологічної та соціальних наук Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського Національної академії педагогічних наук України, до реєстру наукових видань України державної наукової установи України «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації».
- Публікація у збірнику є науковою працею, яка опублікована у вітчизняному науковому періодичному виданні та підтверджує апробацію наукових досліджень автора. У збірнику можуть бути розміщені наукові повідомлення про розробки та праці, в т. ч. інформація про підготовку дисертаційних досліджень та творчих мистецьких проєктів тощо. Збірник не входить до переліку фахових видань України. Збірник є мультидисциплінарним науковим виданням.
- Засновник та видавець: Соціально-гуманітарна науково-творча майстерня «Новий курс» (рік заснування – 1989) є науковою установою.
- E-mail: sgvisn@gmail.com, info@newroute.org.ua. Сайт: www.newroute.org.ua
- У збірнику розміщуються наукові публікації за повним переліком галузей знань. Автори несуть відповідальність за зміст (авторство та самостійність досліджень), точність та достовірність викладеного матеріалу. Редакція може не поділяти точку зору авторів.
- Наукові публікації оприлюднюються в рамках проведення науково-практичної конференції «Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства», 17-19 січня 2025 р., м. Харків, Україна. Розміщення публікації автора у збірнику є підтвердженням участі автора у конференції.
- За результатами проведення конференції автори отримують електронний сертифікат (30 годин – 1 ECTS credits).
- Сертифікати оприлюднюються за адресою www.newroute.org.ua (згідно Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800).

Редакційна колегія:

Кучин Сергій Павлович, головний редактор, доктор екон. наук, проф., СГ НТМ «Новий курс», Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського.
Акінішина Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, Галузевий державний архів Українського інституту національної пам'яті.
Березовська-Чміль Олена Борисівна, кандидат політичних наук, доцент, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.
Внукова Ольга Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Київський національний університет технологій та дизайну.
Гетьман Ірина Анатоліївна, кандидат технічних наук, доцент, Донбаська державна машинобудівна академія.
Гришко Світлана Вікторівна, кандидат географічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького.
Доброєр Наталія Вікторівна, кандидат культурології, доцент, Національний університет «Одеська політехніка».
Дубовик Наталія Анатоліївна, кандидат політичних наук, доцент, Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій.
Єрошенко Олена Віталіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, Мукачівський державний університет.
Калініна Ольга Сергіївна, кандидат культурології, Харківська гуманітарно-педагогічна академія.
Карпинський Борис Андрійович, доктор економічних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка.
Кислюк Любов Вікторівна, канд. наук із соц. ком., доц., Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».
Кожедуб Олена Василівна, кандидат соціологічних наук, доцент, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
Коробчук Людмила Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Луцький національний технічний університет.
Кучин Павло Захарович, заслужений артист України, Харківська державна академія культури.
Кучина Тетяна Ігорівна, відповідальний секретар, магістр з маркетингу, СГ НТМ «Новий курс».
Мкртічян Оксана Альбертівна, доктор педагогічних наук, доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди.
Пашкова Надія Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент, Київський національний лінгвістичний університет.
Підлісна Ольга Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.
П'ятакова Галина Павлівна, доктор педагогічних наук, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка.
Рассомахіна Ольга Андріївна, кандидат юридичних наук, Європейський університет.
Сафонова Наталія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.
Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, Західноукраїнський національний університет.
Сторож Олена Василівна, кандидат психологічних наук, доцент, Рівненський державний гуманітарний університет.
Тарасюк Лариса Сергіївна, доктор філософських наук, професор, Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського.
Тополевський Віктор Юрійович, кандидат педагогічних наук, доцент, Харківська державна академія культури.
Федоренко Микола Олександрович, кандидат філософських наук, доцент, Національна музична академія імені П. І. Чайковського.
Харченко Артем Вікторович, кандидат історичних наук, доцент, Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського.
Хожило Ірина Іванівна, доктор наук з держ. упр., канд. медичних наук, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка».
Ціватий Вячеслав Григорович, канд. істор. наук, доц., засл. працівник освіти України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
Шевчук Інна Володимирівна, доктор наук з державного управління, доцент, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова.
Шептуха Олена Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.
Штулер Ірина Юріївна, доктор економічних наук, професор, Національна академія управління.

Соціально-гуманітарний вісник: зб. наук. пр. – Вип. 51. – Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. – 90 с.

УДК 001 • C69 • ISSN 2709-1287 • DOI: 10.61718/sgv • www.newroute.org.ua

Опубліковано на основі ліцензії Creative Commons Attribution License.

© СГ НТМ «Новий курс», 2025

© Автори, 2025

Якименко Алла Іванівна

АРТ-ТЕРАПІЯ ОЛІЄЮ НА ПОЛОТНІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ
ПРИВ'ЯЗАНOSTІ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ДІТЬМИ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ТА КОРЕКЦІЇ ЇХ
ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ... 81

Ткаченко Сніжана Вікторівна

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ ... 82

Ketkov Roman

TECHNICAL TRAINING OF BACHELOR'S DEGREES IN THE ENERGY INDUSTRY USING
MOBILE INTERNET DEVICES ... 83

Стрілюк Єгор Дмитрович

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ДИХОТОМІЇ «СВІЙ-ЧУЖИЙ» В ЕПОХУ ПРОСВІТНИЦТВА
НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ДАНІЕЛЯ ДЕФО «РОБІНЗОН КРУЗО» ... 84

Крупник Світлана Андріївна, Кізь Ольга Богданівна

РОЛЬ УЧИТЕЛЯ У РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ... 86

темна, коричнева, але ніс маленький, але не такий плаский, як у чорношкірих взагалі; рот теж непоганий. Рот у нього гарний, губи тонкі, зуби рівні й білі, білі, як слонова кістка».

Перший контакт між Крузо і П'ятницею переосмислюється через парадигму «господар/раб», а отже, через дихотомію «я» проти «іншого». З моменту першого контакту з П'ятницею на острові Крузо вважає плем'я П'ятниці купкою «засліплених, неосвічених язичників». Він проводить лінію, яка відділяє його від П'ятниці, – це цивілізація, те, чого П'ятниці бракує від природи, бо він зображений як «канібал за своєю природою».

Дефо представляє Крузо як того, хто підносить людяність до дикої тварини. Він дає П'ятниці своє ім'я, яке не є його справжнім ім'ям, але відсилає до дня їхньої зустрічі, а П'ятниця у відповідь повинен називати Крузо «господарем». Християнство також є важливим елементом цивілізованості П'ятниці, який у відповідь демонструє свою покірність: «Він поклав голову на землю біля моєї ноги, а другу ногу поклав собі на голову, як робив це раніше; і після цього зробив мені всі знаки покорі, рабства і підпорядкування, які тільки можна собі уявити, щоб я знав, як він буде служити мені до кінця свого життя».

Таким чином, Робінзон пережив низку випробувань, здобув досвід, пізнав власну особистість і своє місце у світі. В умовах реалізації просвітницьких ідей він поєднує та наочно демонструє в житті на острові підприємця, релігійного мислителя та філософа-просвітителя, інакше кажучи, типового англійця часів Данієля Дефо. Дефо наділяє Крузо ореолом рятівника, оскільки він врятував П'ятницю від канібалів. Крузо бере на себе відповідальність навчити П'ятницю мови та манер, щоб бути корисним. Підкорення, приручення і перетворення П'ятниці Робінзоном – це і є процес зменшення інакшості. У свідомості Робінзона він сам, звісно, є верховним «господарем» на безлюдному острові, а П'ятниця – підданий його власних володінь, де панує атмосфера варварства і відсталого примітиву. П'ятниця – це підданий, який чекав на цивілізацію. У західній культурній традиції «інший» – «чужий» не є популярним, його треба повернути собі, зробити «своїм». Поведінка Робінзона не вважається агресією чи завоюванням. У Дефо це, скоріше, порятунок, спроба допомогти позбутися іншим нижчого рівня. Спочатку для безлюдних островів і Робінзон був «іншим», чужим. Пізніше його страхи зникли, а опановування островом ставало дедалі інтенсивнішим. Безлюдний острів і Робінзон ніби помінялися ролями...

Джерела.

1. Дефо Д. Робінзон Крузо. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=11008>
2. Jiao Dan. Analyzing “Other” Construction in Robinson Crusoe from Post Colonialism Perspective. URL: https://www.researchgate.net/publication/327211312_Analyzing_Other_Construction_in_Robinson_Crusoe_from_Post_Colonialism_Perspective
3. Liu, H. On the Construction of “the Others” in the Adventure of Robinson Crusoe and in the Farther Adventure of Robinson Crusoe. *Journal of Hebei Politechnic University*. 2011. № 11. Pp. 202–203.

Крупник Світлана Андріївна

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Кізь Ольга Богданівна

Кандидатка психологічних наук, доцентка

ORCID: 0000-0001-8571-0914

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

РОЛЬ УЧИТЕЛЯ У РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

В умовах Нової української школи, яка акцентує увагу на розвитку компетентностей та індивідуальному підході до кожного учня, на особливу увагу заслуговують ефективні технології для розвитку критичного мислення у молодших школярів. Із-поміж них виокремлюють проєктну діяльність, дискусії, обговорення, інтерактивні заняття, ігри тощо. Акцент на комунікативних навичках та взаємодії в класі дозволяє дітям навчатися через обговорення актуальних тем, що розвиває їх здатність до аргументованого висловлення власної позиції та конструктивного сприйняття критики.

Проблематику та особливості розвитку критичного мислення молодших школярів вивчали та досліджували провідні зарубіжні (Б. Блум, Дж. Браус, М. Векслер, Д. Вуд, Р. Джонсон, Дж. Дьюї, Р. Еніс, А. Клоуфорд, С. Метьюз, Р. Пауль, В. Саул, Дж. Скрівен, А. Фішер, Е. Фромм та ін.) та вітчизняні науковці (Н. Агаркова, Г. Біловол, С. Галаган, Н. Дементієвська, І. Жаркова, М. Козир, Л. Колток, Т. Кравченко, Н. Лупак, І. Маркова, Н. Мельникова, О. Нікітіна, О. Пометун, С. Терно, С. Терно, Г. Терещук, О. Тягло, Р. Угніч, Н. Устиченко, Я. Чаплак, О. Шевченко, О. Шквир, О. Янкович та інші).

Проте, низка питань, які стосуються психолого-педагогічних умов розвитку критичного мислення у молодших школярів та особливої ролі вчителя у цьому процесі і досі залишаються недостатньо розкритими.

Як наголошують І. Жаркова та О. Янкович, «критичне мислення не формується саме по собі. Для його розвитку потрібне керівництво з боку вчителя. Він має створити спеціальне середовище, а саме:

- визначити час і забезпечити умови для застосування критичного мислення;
- дати змогу учням вільно розмірковувати, висувати різні ідеї та думки;
- сприяти активному залученню учнів до процесу навчання;
- створити для учнів безризикове середовище, вільне від негативної оцінки;
- підтримати кожного учня у процесі формування критичних суджень;
- виявити уважність до критичних суджень учнів [2, с. 414].

Учитель може використовувати різні середовища та інтерактивні форми роботи для розвитку критичного мислення в учнів початкових класів (див. табл. 1).

Таблиця 1

Середовища та інтерактивні форми роботи для розвитку критичного мислення молодших школярів [4]

Середовище	Опис	Приклади
Інтерактивні заняття та ігри	Залучення дітей до ролевих ігор, симуляцій та ігор, що стимулюють критичне мислення.	Дебати на прості теми, ігри з вирішенням проблем.
Дискусії та обговорення	Організація відкритих обговорень та дискусій для висловлювання та аналізу думок.	Обговорення важливих питань, дебати на актуальні теми.
Завдання з відкритим кінцем	Завдання, що не мають єдиного правильного рішення, стимулюють творчий підхід до розв'язання проблем.	Проблемні ситуації з кількома варіантами рішень.
Розвиток медіа-грамотності	Навчання критичного сприйняття медіа-контенту та інформаційних джерел.	Аналіз реклами, новин, порівняння фактів.
Середовище підтримки і помилок	Створення умов, де діти можуть помилятися і вчитися на своїх помилках, стимулює критичне мислення.	Заняття з експериментів, обговорення помилок і рішень.
Культурні та освітні ресурси	Використання книг, фільмів, документальних матеріалів для стимулювання критичного мислення.	Аналіз сюжетів книг, обговорення персонажів і тем.

У контексті розвитку критичного мислення учнів, О. Пометун радить учителю низку практичних прийомів організації роботи із запитаннями на уроці:

- готувати запитання заздалегідь, плануючи урок, зосереджуючись на важливих змістових аспектах;
- формулювати їх у зрозумілій, чіткій і логічній послідовності, комбінуючи запитання різних рівнів складності;
- уникати запитань, відповідь на які зводиться до "так" чи "ні", надаючи перевагу відкритим;
- давати час на обдумування відповіді (оптимально – 10–15 секунд), що позитивно впливає на якість мислення;
- залучати до відповідей всіх учнів, зокрема шляхом індивідуального звернення, створюючи сприятливу атмосферу;
- переформулювати запитання, якщо потрібно, допомагаючи школярам знайти відповідь [3, с. 26-27].

Так, для вирішення проблеми недостатньої мотивації до навчання учителю варто інтегрувати в навчальний процес цікаві та різноманітні завдання, які викликають інтерес у дітей. Використання ігрових методів, практичних завдань та проєктів може зробити навчання більш захоплюючим. Вчителі можуть залучати учнів до створення власних навчальних матеріалів, що підвищить їхню зацікавленість та активну участь у навчальному процесі.

Обмеженість навчальних матеріалів можна подолати за допомогою впровадження нових підручників та посібників, які містять більше завдань на розвиток критичного мислення. Учителі можуть розробляти додаткові навчальні матеріали, що включають аналіз текстів, вирішення проблемних ситуацій та проведення

експериментів. Залучення сучасних інформаційних ресурсів, таких як онлайн-платформи та електронні бібліотеки, також сприятиме урізноманітненню навчальних матеріалів.

Дієвим інструментом для розвитку критичного мислення та аналітичних навичок молодших школярів в умовах сучасної освіти є технологія кейс-стаді. Реалізуючи технологію кейс-стаді під час заняття, вчителю, як наголошують О. Янкович та І. Кузьма, важливо дотримуватися певних етапів її реалізації [6, с. 92-93]:

I. Індивідуально-організаційний (30% часу).

1. Ознайомлення із ситуацією (на основі читання тексту, перегляду фрагмента фільму або розповіді педагога).
2. Виявлення проблем.
3. Аналіз інформації (встановлення причинно-наслідкових зв'язків).

II. Інтерактивна (групова) діяльність (50% часу).

1. Уточнення проблем та їх ієрархія.
2. Створення альтернативних рішень
3. Виявлення переваг і недоліків кожного рішення.
4. Оцінка альтернатив.

III. Індивідуально-груповий (20 %).

1. Прийняття рішення.
2. Підготовка звіту і презентація результатів

Беручи до уваги викладене, нами організовано опитування вчителів. Дослідження охопило 12 учителів початкових класів Золочівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №2 імені Маркіяна Шашкевича Золочівської міської ради Львівської області.

Відповіді на перше запитання опитувальника «Що Ви розумієте під поняттям «критичне мислення»?» дозволили нам з'ясувати, що вказане поняття у той чи інший спосіб витлумачили усі педагоги. Аналіз відповідей показав, що вчителями воно трактується по-різному, зокрема як «здатність не приймати на віру інформацію, подану оточуючими, а завжди перевіряти її на предмет істинності», «процес оцінки інформації, суджень, фактів та аргументів, який дозволяє формувати виважені та обґрунтовані висновки», «вміння критично оцінювати будь-яку інформацію», як «уміння приймати обґрунтовані рішення на основі переконливих доказів», «критичне мислення включає в себе спроможність піддавати сумніву інформацію, яку ми отримуємо, та шукати докази», «здатність до розуміння та оцінки ризиків та переваг у прийнятті рішень в різних ситуаціях», «вміння виділяти головну інформацію від другорядної», «це система суджень, яка дозволяє аналізувати інформацію та на її підставі ухвалювати раціональні рішення» тощо.

Завдяки опитуванню вчителів початкових класів ми змогли встановити, що приблизно 73 % з них знайомі з технологіями розвитку критичного мислення, але використовують їх ситуативно, час від часу, що залежить від навчального предмету та теми уроку. Троє опитаних учителів використовують технологію РАФТ при опрацюванні легенд і казок (мовно-літературна освітня галузь), двоє – таксономію Б. Блума (математична освітня галузь) та по одному зазначили, що апробували методичний підхід «4 К» та технологію кейс-стаді (соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь), двоє апробували технологію «Кубик Блума» (громадянська та історична освітня галузь). Проте, усі зазначили, що використовують ці технології розвитку критичного мислення фрагментарно, позаяк на їх використання на уроці не вистачає часу. Траплялося, що вчителі інтуїтивно обирали ті чи інші технології, які вважали доцільними на заняттях, не акцентуючи увагу на тому, що ці технології розвиватимуть саме критичне мислення.

25 % вчителів поверхово знайомі з технологіями, проте прицільно їх не застосовують, оскільки працюють над іншими темами педагогічного дослідження. Окрім того, як зазначили респонденти, в окремих підручниках їхніми авторами передбачені окремі завдання на розвиток критичного мислення, тому досліджувані не вважають за потрібне додатково приділяти цьому увагу.

2 % вчителів з технологіями розвитку критичного мислення не знайомі і, відповідно, не упроваджують їх в освітній процес початкової школи. На їх думку, критичне мислення сформується само по собі завдяки психологічним закономірностям і набутому життєвому досвіду, тому зумисне формувати його не потрібно.

Жоден із опитаних респондентів не проходив навчання (вебінарів, семінарів, тренінгів, курсів підвищення кваліфікації тощо) із проблеми дослідження.

Опитування педагогічних працівників доводить, що самі вчителі не достатньо усвідомлюють ту важливу роль, яку вони відіграють у розвитку критичного мислення у молодших школярів. Проте, саме вони мають створювати умови для активної участі дітей у навчальному процесі, пояснювати методи критичного аналізу та обґрунтування висновків, а також надавати можливість для власного висловлення та вільного

критичного мислення. Підвищення рівня підготовки вчителів є ключовим фактором для успішного розвитку критичного мислення у школярів.

Учителі повинні постійно підвищувати фахову компетентність через участь у семінарах, тренінгах, ворк-шопах, вебінарах та курсах підвищення кваліфікації, які розкривають проблематику та спеціалізуються на технологіях, методах та прийомах розвитку критичного мислення школярів. Співпраця з колегами, обмін досвідом та впровадження нових педагогічних технологій сприятимуть підвищенню ефективності навчального процесу.

Процес навчання передбачає цілеспрямоване керування розумовою діяльністю школярів, що стає причиною просування учнів в їхньому розумовому розвитку. Розвиток здійснюється в діяльності, а отже потрібно створювати учням умови відповідної діяльності, показувати складну картину пошуку рішення, усі складнощі такої роботи. У такому випадку школярі стають активними учасниками процесу пошуку рішення, починають розуміти джерела його появи. Це призводить до того, що дітям набагато легше засвоювати причини помилок, труднощів, вони спроможні оцінювати знайдений спосіб вирішення та хід логічних і критичних думок, а без цього знання не можуть перейти у переконання [1].

Важливо доцільно використовувати методи та підходи, які враховуватимуть і вікові особливості дітей, такі як ігрові форми навчання, наочність, поступовий перехід від конкретного до абстрактного мислення. Також потрібно створювати умови, які сприяють розвитку внутрішньої мотивації дітей мислити критично через інтерактивні та цікаві завдання, заохочення допитливості та активної участі у навчальному процесі, розвиток комунікативних навичок та умінь обговорювати, аргументувати свою думку та слухати інших.

За результатами опитування вчителів можемо зробити висновок, що у сучасних учителів як надавачів освітніх послуг бажання використовувати технології розвитку критичного мислення у дітей молодшого шкільного віку є, але для їх упровадження вони потребують фахової допомоги, методичного супроводу задля підвищення власної педагогічної компетентності в означеному аспекті. Це стане окремим етапом нашого подальшого дослідження та відобразиться у тематиці методичного семінару для вчителів.

Таким чином, створення вчителем ефективного освітнього-розвивального середовища та сприятливих психолого-педагогічних, організаційних, методичних умов для розвитку критичного мислення в початковій школі сприятимуть формуванню у дітей навичок самостійного критичного мислення, аналізу інформації та активного залучення в навчальний процес, що є основою для їхнього подальшого успішного навчання, розвитку, особистісного становлення.

Джерела.

1. Галаган С. Формування та розвиток критичного мислення молодших школярів. Педагогічна майстерня. 2017. № 5. С. 23–27.
2. Жаркова І., Янкович О. Технологія кейс-стаді в освітньому процесі НУШ як засіб розвитку критичного мислення молодших школярів. Вісник науки та освіти. 2023. № 9 (15). С. 408–420.
3. Пометун О. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. К.: Видавничий дім “Освіта”, 2020. 192 с.
4. Терно С. О. Методика розвитку критичного мислення школярів у процесі навчання історії: посіб. для вчит. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2012. 70 с.
5. Янкович О.І., Кузьма І.І. Освітні технології у початковій школі: Навчально-методичний посібник. Тернопіль, 2020. 290 с.

Наукове видання
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ВІСНИК™

Збірник наукових праць

Електронне видання

Випуск 51

ISSN 2305-9869 (print). ISSN 2709-1287 (online). DOI: 10.61718/sgv

Видання українською та англійською мовами

Опубліковано на основі ліцензії Creative Commons Attribution License

Відповідальний секретар – Кучина Т. І.

Формат 60x90 1/8, А4. Гарнітура «Times New Roman». Авторські аркуші – 9,4

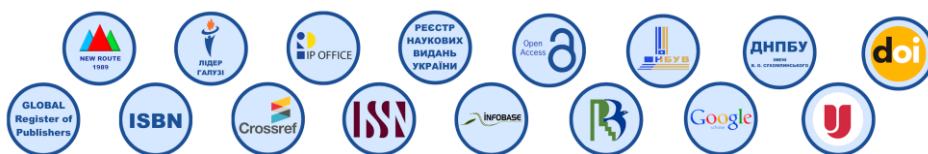
Видавець СГ НТМ «Новий курс»

Наукова установа

Пр. Перемоги, 77, оф. 179, м. Харків, 61174, Україна

Тел.: +380500301905, +380962250903. Telegram, Viber: +380970440309

Сайт: www.newroute.org.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції: ДК № 8013 від 22.11.2023.
Зареєстровано у Global Register of Publishers. Ідентифікатор видавця 7886.

Видавцем журналу викристовується офіційно зареєстрований
знак для товарів та послуг (торгова марка) Соціально-гуманітарний вісник™
(Свідоцтво № 343138 видане Державною організацією
«Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»).

Наші пропозиції

Збірник «Соціально-гуманітарний вісник» www.newroute.org.ua/sgv

Журнал «Креативний простір» www.newroute.org.ua/crp

Часопис «Нотатки сучасної науки» www.newroute.org.ua/nsn

Журнал «Advanced top technology» www.newroute.org.ua/att

Колективна монографія www.newroute.org.ua/kmnk

Підвищення кваліфікації www.newroute.org.ua/pkv

Видавництво www.newroute.org.ua/pub

Творчі конкурси www.newroute.org.ua/art

Приєднуйтесь

Підписка <http://surl.li/vvfqkp>

Фейсбук-сторінка www.facebook.com/newroute1989

Телеграм <https://t.me/newroute1989>

Інстаграм www.instagram.com/newroute1989

Вайбер <http://surl.li/nbtqz>

Фейсбук-група www.facebook.com/groups/secnr

Будемо раді подальшій співпраці!